

ŞANLIURFA

TURİZM YATIRIMLARINI BEKLİYOR

Verilen teşviklerle hızlı bir büyüme trendine giren Şanlıurfa, yatırım yapmak isteyen iş insanları için bir cazibe merkezi konumuna geldi. Tarım ve hayvancılık yanında kent artık turizmde de marka olmak istiyor. Bu amaç doğrultusunda yeni hedefler belirleyen Şanlıurfa, büyük turizm yatırımlarını kente çekmek için çalışıyor.

Şanlıurfa, özellikle son yıllarda verilen teşviklerin etkisiyle cazibe merkezi konuma gelerek önemli bir gelişme kaydetti.

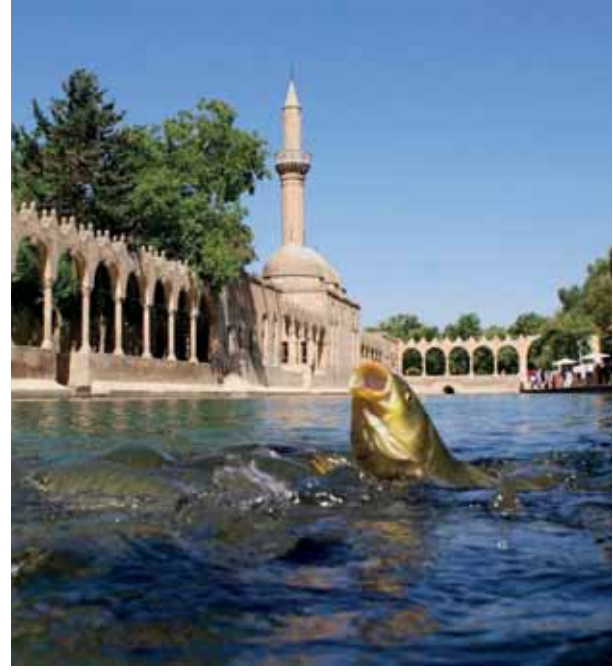
Büyük yatırım potansiyeli olan Şanlıurfa'da tarım ve hayvancılık, tekstil, gıda, lojistik, yapı malzemeleri ve kimyasalları, yenilenebilir enerji ve turizm alanları en çok gelecek vadeden sek-

törler arasında yer alıyor.

Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı İ. Halil Peltek "Turizm alanında, özellikle inanç turizmiyle Türkiye'deki öncü kentlerden biriyiz. Uluslararası turizmde de potansiyellerimizi kullanmak gibi hedefler belirledik. Bu hedeflerimiz için yatırımcılarımızdan ilimize büyük turizm yatırımları yapma-

larını bekliyoruz" diyor.

Şanlıurfa Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Kaya ise "Şanlıurfa, tarım ve turizm alanında yapılacak yatırımlarla ülkemize çok daha fazla katkı sağlayacaktır. Dünya turizm trendlerinde hızla yükselen ekolojik turizm, bizim sektörümüzün sac ayaklarından biri olabilir" diye konuşuyor.

“POZİTİF AYRIMCILIK ŞANLIURFA EKONOMİSİNİ GÜÇLÜ KILAR”

Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı İ. Halil Peltek “Özellikle hibe destek ve teşvik verilirken Şanlıurfa’ya bir pozitif ayrımcılık yapılması ilimizin ekonomisini güçlü kılar ve istihdama katkı sağlar” diye konuştu.

Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası (ŞUTSO) Yönetim Kurulu Başkanı İ. Halil Peltek, “Küresel sorunlar nedeniyle ekonomik olarak zor günler geçirdiğimiz bu günlerde, yatırım teşviki için hibe ve destekler artırılmalı. Özellikle hibe, destek ve teşvik verilirken, Şanlıurfa’ya bir pozitif ayrımcılık yapılması ilimizin

ekonomisini güçlü kılar ve istihdama katkı sağlar” diye konuştu.

Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı İ. Halil Peltek sorularımızı yanıtladı.

Şanlıurfa ekonomisinin genel durumu hakkında bilgi verirsiniz?

Ağırlıklı olarak tarıma dayalı olan Şanlıurfa ekonomisinde enerji, turizm ve hayvancılık önemli sektörlerdendir. Tekstil ve gıda sektörünün toplam imalat sanayi içerisindeki payı yüksektir. Türkiye’nin en büyük, dünyanın ise sayılı büyük çiftliklerinden olan Ceylanpınar Tarım İşletmeleri de ilimiz sınırları içerisinde. Ülkemizdeki küçükbaş hayvanların çok önemli kısmı Şanlıurfa’da yetiştirilmektedir. Atatürk Barajı hidroelektrik santrallerinde üretilen elektrik ile ülkenin elektrik ihtiyacının önemli bir kısmı karşılanmaktadır. Şanlıurfa’da sanayi ağırlıklı olarak tarıma dayalıdır. Yine Atatürk

Barajı’nda yürütülen balıkçılık faaliyetlerinin Şanlıurfa ekonomisine katkısı da azımsanmayacak boyuttadır.

Şanlıurfa, sanayi ve ticaret yönüyle nasıl bir gelişim kaydetti ?

Şanlıurfa, sanayi ve ticaret açısından özellikle son yıllarda verilen teşvik ve potansiyelleri yönüyle bir cazibe merkezi konuma gelerek önemli bir gelişme kaydetti. Açılan modern sanayi tesisleri ve Hilvan civarında kurulan yenilenebilir enerji yatırımlarıyla öne çıkan ilimizde Limak, Pınar, Hilton, Dedeman, Kayen, Subor, Hakan Plastik, Turkcell, CMC ve Aksa Enerji gibi ülkemizin önde gelen firmaları yatırımlar

“ Şanlıurfa’da son 10 yılda gıda ve tekstil sektörü hızlı bir ivme kazandı.”

“İş fikri olan tüm girişimcilerin başarılı olmaları için çalışıyoruz.”

yaptı. Ancak hala çok büyük yatırım potansiyeli olan Şanlıurfa'da tarım ve hayvancılık, tekstil, gıda, lojistik, yapı malzemeleri ve kimyasalları, yenilenebilir enerji ve turizm alanlarında yatırım yapılabilir.

“Hızlı bir büyüme trendine girildi”

Ulusal piyasalarda yaşanan rekabet ortamı, işletmelerin, demografik yapı ve kentleşme oranına göre yeni hedefler ve yeni stratejiler belirlemesine neden olmakta. Yeni tüketici profili, yeni tüketim alışkanlıkları ve yeni talepler işletmelerin üretim kanallarında çağa uygun yatırımlar yapmalarını gerektirmektedir. Bu çerçeveden bakarsak, Şanlıurfa da hızlı bir büyüme trendine girmiş, teşvik ve desteklerle ilimizde modern tesis kurarak yatırım yapmak isteyen iş insanları için bir cazibe merkezi konumuna gelmiştir. Jeopolitik konumu, yatırım alanlarındaki çeşitlilik ve genç nüfus ilimizde ticaret, sanayi ve turizm yatırımları için önemli bir ayrıcalık olarak ortaya çıkıyor.

Ulusal ölçekli işletmelerin geneli, teknoloji, bilgi ve iletişim temelli, yani daha kurumsal bir yapıda. Bundan dolayı Şanlıurfa'da bu vizyona uygun hızlı dönüşüm başladı. Özellikle ilimizde yatırım yapan, ülkemizin önemli işletmeleri bu dönüşümün gerçekleşmesinde önemli bir rol üstlenmiş vaziyette.

“Tarım sektörü bir adım öne çıkıyor”

Şanlıurfa'da öne çıkan birçok sektör var. Fakat fevkalade bir iklime sahip olan ilimizde, bereketli topraklarımız, tarım sektörünü bir adım öne çıkarıyor. İstihdamın da önemli bir bölümünü kapsayan tarım sektöründe, yetiştirilen tarımsal ürünler, sanayimizin temelini oluşturmaktadır. İlimizden komşu ülkeler ve yurt içi serbest bölgeler yanı sıra Hollanda, Almanya, İtalya, İsveç gibi Avrupa ülkelerine, Kuzey Afrika'ya (Cezayir) potansiyelimizle mütenasip olmasa da ihracat yapılmakta. Sanayi kuruluşlarımız, dalgıç pompa, trafo, çimento ve toprak ürünleri, mobilya, egzoz, tekstil ve hammaddeleri, tarım aletleri ve yaş sebze ve meyve ürünleri ihraç etmektedir.

“Turizm de güçlü olduğumuz bir sektör”

Turizm alanında, özellikle inanç turizmiyle, iç turizmde Türkiye'deki öncü kentlerden biriyiz. Uluslararası turizmde de potansiyellerimizi kullanmak gibi hedefler belirledik. Bu hedeflerimiz için yatırımcılarımızdan ilimize büyük turizm yatırımları yapmalarını bekliyoruz. Yani, gerek üretimde gerek ticarete gerekse turizm dâhil tüm hizmetler sektöründe ilimiz, bir cazibe merkezi durumundadır.

Kentin en önemli sorununu öğrenebilir miyiz?

İlimizin şu an için en önemli problemlerinin başında finansmana erişim var. İlimizdeki işletmelerimizin tamamı KOBİ'lerden oluşuyor. KOBİ'ler için finans desteklerine kolay erişim hayati önem taşımaktadır. Onlara destek veren pek çok kurum var ama KOBİ'lerin projelerinde, Ar-Ge çalışmalarında hibe, kredi desteklerden yararlanma ve finansla erişim süreçleri bürokratik işlemlerden dolayı zaman alıyor. Finans ve destek sağlayan bu kurumlar, bürokrasiden yalın hale getirilmelidir. Ayrıca, KOBİ'lerin kurumsallaşma, markalaşma ve Ar-Ge gibi çalışmaları daha fazla desteklenmeli ve danışmanlık hizmeti verilmelidir. Özellikle Ar-Ge çalışmalarının önemi tüm işletmelere kavratılmalıdır. Çünkü kendini ve ürünlerini yenilemeyen, yenilik yapamayan tüm işletmeler rekabetçi olamadığı için yok olmaya mahkûmdur. Ar-Ge sadece büyük firmaların işi değil, her firmanın meselesi. Bu konuda onlara verilecek her destek aslında ülke ekonomisine verilmiş demektir.

Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası'nda kaç üye var? Ağırlıklı olarak hangi sektörlerde faaliyet gösteriyorlar?

Şanlıurfa, sektörel yapılanma itibariyle tamamı KOBİ'lerden oluşan bir kent. İşletmelerimizin büyük kısmını Şanlıurfalı girişimcilerimizin emekleri ile büyüyen firmalar oluşturuyor. Sanayi, tarım, gıda ve turizm alanları temel sektörler. Bu noktada Şanlıurfalı girişimcisinin vizyonu, üniversite-sanayi işbirliği ve alt yapıların tamamlanması, yeni sektörleri de beraberinde getirmektedir. İnşaat, yazılım, süs bitkileri ve sera yetiştiriciliği gibi yeni alanlar her geçen gün daha da gelişmektedir.

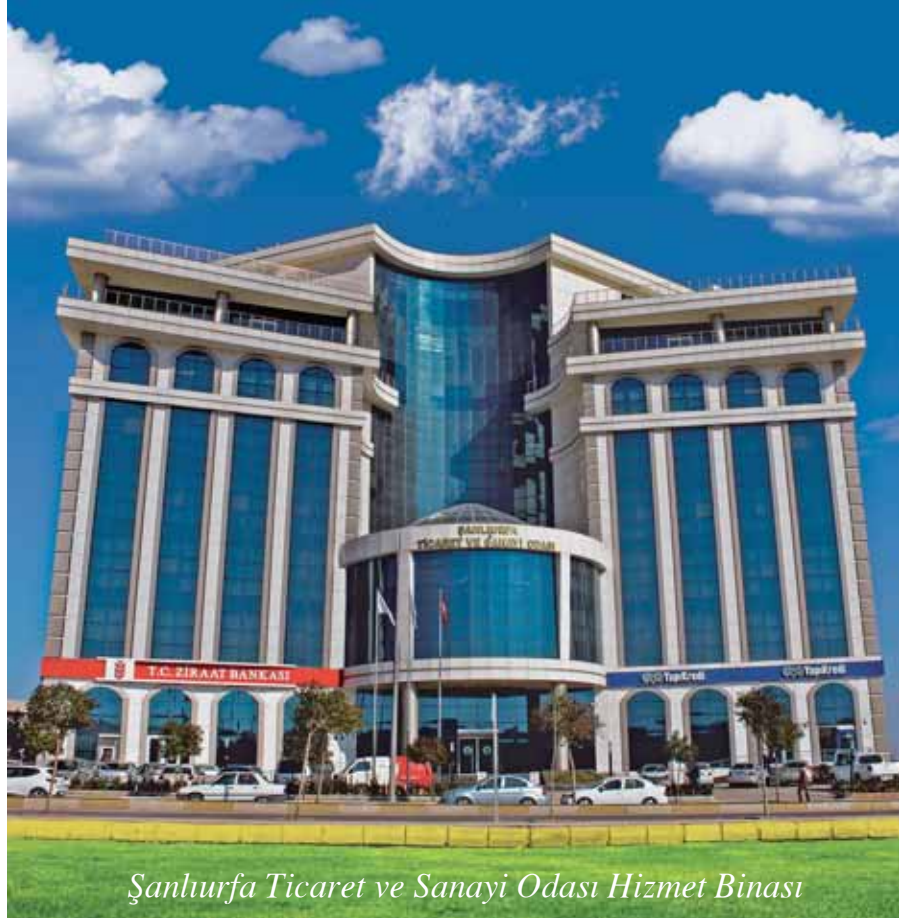
10 farklı turizm seçeneğiyle Şanlıurfa

Şanlıurfa, peygamberler şehri olması ve bu peygamberlere ait makam ve türbeler ile inanç turizmi, arkeolojik kazıları korunarak günümüze ulaşmış tarihi mimari dokusunun zenginliği ile dikkat çekiyor.

Tarih ve arkeoloji turizmi, Karacadağ Kayak Merkezi ile kış turizmi, Karacadağ ve Tektek Dağları'ndaki bitki örtüsü ile doğa (Dağcılık, mağara) ve yayla turizmi, Tektek Dağları'ndaki av hayvanları ile av turizmi, Atatürk Barajı ve Halfeti İlçesi ile su sporları (yelken, yatçılık, balıkçılık) ve kıyı turizmi, Ceylan, At'ın yanı sıra kelaynak kuşları, keklik ve Şanlıurfalıları tarafından evlerde beslenen evcil güvercinleri ile ornitoloji turizmi, Karaali Kaplıcaları ile termal (doğal sağlık) turizmi, el sanatları, yöre mutfağı (900'ü aşan yemek çeşidiyle) gastronomi turizmi, halk oyunları ve sıra geceleri ile kültür turizmi için önemli fırsatlar barındırıyor.

Ayrıca konservatuar eğitimi aratmayan özellikleri ile derin müzik kültürü Şanlıurfamızın en önemli kültür hazinelerinden. İşte bu potansiyelleri barındıran Şanlıurfa alternatif turizm seçenekleriyle yerli ve yabancı tüm turistleri bekliyor. Özellikle hafta sonları, resmi ve dini tatillerde Şanlıurfa'ya Türkiye'nin her yöresinden birçok yerli turist geliyor. Ancak bu yeterli değil, hedef, bu yıl 2 milyon turist. Şanlıurfa'nın çok zengin ve önemli bir potansiyeli var, yatırımlar da bunu karşılayabilecek durumda. Modern tesisler, beş yıldızlı oteller var. Yani yılın 12 ay'ı Şanlıurfa'ya turist gelebilir. Her sezonun kendine has güzellikleri var, bu güzellikleri herkes yaşamalı.

MARKA KENT

Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası Hizmet Binası

Üyeleriniz arasında yabancı şirketler var mı? OSB'de bu şirketler için bir bölge tahsis edildi mi?

Şanlıurfa'da 333 yabancı uyruklu şirket var. Bu şirketlerin 258'i Suriyeli vatandaşlardan oluşuyor. Özellikle hizmet sektöründe iş-tigal eden bu şirketlerin geneli şehir merkezinde konumlanmış durumda. Ancak sanayi sektöründe iş-tigal eden ve etmek isteyen firmalar için Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgesi'nde 120 bin metrekarelik bir bölge ayrıldı. Bu bölgede talep edilen arsa büyüklüğüne göre imar değişikliği belediyemiz tarafından yapılıyor. Bu değişiklik gerçekleştirildikten sonra, ilimizde yatırım planlayan yabancı şirketler için yer tahsisleri yapılacaktır.

Girişimci ve girişimci adaylarına eğitim veriyor musunuz?

Özellikle genç ve kadın girişimcileri artırmak Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası'nın temel hedeflerinden biridir. ŞUTSO Genç Girişimciler ve Kadın Girişimciler Kurullarıyla çok yakın diyalog halindeyiz, özellikle ekonomik gelişmeleri için eğitimler düzenleyerek, konunun uzmanı hocalardan eğitim almalarını sağlıyoruz. Üyelerimize, KOSGEB, GAP Bölge Kalkınma İdaresi, Karacadağ Kalkınma Ajansı, İŞKUR gibi kurumlarla işbirliği çerçevesinde "Şanlıurfa'da uygulanan Teşvik ve Destekler" konulu bilgilendirme toplantısı yaptık. Ayrıca, Harran

Üniversitesi ve teknokent ile işbirlikleri gerçekleştirerek, iş fikri olan tüm girişimcilerin başarılı olmaları için çalışıyoruz.

Şanlıurfa'nın 'Marka Kent' olması için Odanız hangi çalışmaları yürütüyor?

Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası, ilimizin Marka Kent olması yönünde çok ciddi bir misyon yürüterek kentimizin 19 farklı ürününü tescil ettirerek Coğrafi İşaret Tescil Belgesi'ni ilimize kazandırmıştır. Oda olarak, ulusal ve uluslararası fuar organizasyonlarında yer alarak kentimizin tanınırlığını artırmaya çalıştık. Şanlıurfa Turizm A.Ş'nin kuruluş çalışmalarını tamamladık, ilimizin tanıtımını profesyonel ellere teslim edeceğiz.

"Şanlıurfa Teknokent'e ortak olduk"

Ayrıca üniversite sanayi işbirliğini sağlamak üzere Şanlıurfa Teknokent'e ortak olduk ve yönetiminde yer aldık. Daha yolumuz uzun ve yapacak çok işimiz var ilimizi hak ettiği seviyeye tüm paydaşlarımızla birlikte taşımak için çaba harcayacağız.

Verilen kredi ve teşvikleri yeterli görüyor musunuz?

Ülkemizde başta Kalkınma Ajansları, KOSGEB, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, Tarım İl Müdürlüğü, İŞKUR, SGK gibi kamu kurumları, tarımsal, ticari ve sanayii yatırımlarına teşvik destekleri

ve krediler veriyor. Yatırımcılar bu kurumlardan aldıkları desteklerle işlerini kuruyor ve büyütüyor. Küresel sorunlar nedeniyle ekonomik olarak zor günler geçirdiğimiz bu günlerde, yatırım teşviki için hibe ve destekler artırılmalı diye düşünüyorum. Ayrıca, Şanlıurfa 6. Teşvik Bölgesi'nde yer alıyor. Yatırım için ideal bir bölge ve cazibe noktası. Ancak, Şanlıurfa yaklaşık 477 bin Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapıyor. Bu da il nüfusunun yüzde 24'ü ediyor. Özellikle hibe, destek ve teşvik verilirken, Şanlıurfa'ya bir pozitif ayrımcılık yapılması ilimiz ekonomisini güçlü kılar ve istihdama katkı sağlar.

Cumhuriyet'in 100. yılı olan 2023 tarihinde nasıl bir kent hayal ediyorsunuz?

Şanlıurfa, özellikle son 10 yılda gıda ve tekstil sektörü hızlı bir ivme kazandı. Tarım ve tarıma dayalı sanayi tesisleri, turizm ve son bir yılda ise yenilenebilir enerji yatırımları öne çıkarak sektör çeşitliliği oluştu. Bu yatırımlar, yeni istihdam alanları meydana getirirken, il ekonomisine de çok ciddi katkılar sağladı. Kuruluşu gerçekleştirilen Gıda Organize Sanayi Bölgesi ve değerlendirme aşamasındaki Yenilenebilir Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi'nin sinerjisi ile 2023 yılında üretim, istihdam gibi mevcut potansiyelini artırmış, bölgesel kalkınmada öncü bir Şanlıurfa hayal ediyoruz.

“EKOLOJİK TURİZM, ÖNEMLİ SEKTÖRLERİMİZDEN BİRİ OLABİLİR”

Şanlıurfa Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Kaya, “Şanlıurfa, tarım ve turizm alanında yapılacak yatırımlarla ülkemize çok daha fazla katkı sağlayacaktır” dedi.

sulanabilen arazilerdir. GAP'ın tamamlanmasıyla sulanacak 1 milyon 822 bin hektar arazinin yüzde 50'si Şanlıurfa'da bulunmaktadır. Şanlıurfa'daki tarımsal hasılatın dağılımı ülkemiz toplam üretiminde; pamuk yüzde 42, buğday yüzde 5, mercimek yüzde 32, arpa yüzde 7, mısır yüzde 7, Antep fıstığı yüzde 37 şeklindedir. Bu hasılatın ilimiz ve ülke ekonomisine katkısı yaklaşık olarak 5 milyar TL'dir. GAP'ın tamamlanması ile birlikte bu oranlarda yaklaşık olarak 2-3 milyar TL artış beklenmektedir. Bu artışın ülke ekonomisine katkısı 7-8 milyar TL olacaktır.

Şanlıurfa'da hayvancılık devletimizin verdiği destekle daha ileri seviyeye taşınmıştır. TÜİK'in açıklamalarına göre Mayıs ayı itibarıyla Şanlıurfa'da 226 bin 500 büyükbaş, bir milyon 688 bin 109 küçükbaş, 553 bin 225 kümes hayvanı bulunmaktadır.

Şanlıurfa 6. Bölge teşviki ile gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası ve iadesi, yatırım yeri tahsisi, vergi indirimi, sigorta destekleri, faiz desteği gibi konularında destek görmektedir. Yatırım yapmak isteyenlerin, devletimizin bu imkânlarından faydalanabilecekleri bilgisini de burada paylaşmak isterim.

Geliştirilebilir tarım politikaları ile birlikte Şanlıurfa tarımsal, insan gücü ve tarihi potansiyeli ile Türkiye'nin lider illerinden biri olma yolunda hızla ivme kazanıp ülkemize çok ciddi katkı sunabilecektir.

Şanlıurfa'da tarımsal üretimin yanında ülkemize ve ilimize çok ciddi katkılar sunan turizm potansiyelimiz mevcuttur. “Peygamberler Şehri” ünvanı ile inanç ve kültür turizminde var olan potansiyeline 2018 yılında UNESCO Dünya Kültür Mirası listesine giren tarihin başlangıcı, yerleşik hayata geçişin noktası Göbeklitepe ile ilimizde turizm farklı bir boyuta kaymıştır. 2018 yılında bitirilen üst koruma çatısı sonrası ziyarete açılan Göbeklitepe, Türkiye'nin en büyük müzesi Şanlıurfa Müzesi, teknik olarak dünyada eşi ve benzeri

bulunmayan Fırat Nehri'nin taşlarından yapılmış Amazon savaşılarının resmedildiği Halepli Bahçe Mozaik Müzesi ile doğal akvaryum Balıklıgöl, dünyanın ilk İslami üniversite kalıntılarının bulunduğu Harran ile kültür ve inanç turizminde ciddi aşamalar kaydederek ülke turizmine ciddi katkılar sunmaktadır. Kültür, inanç turizminin yanı sıra özellikle sektörümüze entegre edilebilecek tarımsal turizm Şanlıurfa'ya yatırım yapmak isteyenler için ayrı bir alternatif olarak önümüzde durmaktadır. Dünya turizm trendlerinde hızla yükselen ekolojik turizm bizim sektörümüzün sac ayaklarından biri olabilir. Şanlıurfa etrafında bulunan Tektek Dağları, Karacadağ, Halfeti ve Takoran Vadisi'nde trekking, köy turizmi, gastronomi, ornotoloji, su sporları, kayak, flora gibi bunların yanına ekleyebileceğimiz sayısız turizm çeşidini tarım ile entegre edebiliriz.

Marka Kent olma yolunda Şanlıurfa'nın önceliği ne olmalı?

Türkiye'de tarım ve turizm alanında mevcut potansiyeline sahip olduğu genç nüfusun (yaş ortalaması 19.2) sistem içerisine dâhil edilmesi ile ülkemizin tarım, turizm ve beşeri imkânlarına ciddi katkı sağlayarak Marka Kent olma yolunda hızla yükselecektir. Böylece Şanlıurfa'nın da Marka Kent olma yolunda önceliği tarım ve turizm olmalıdır.

'Marka Kent' olma yolunda hangi çalışmaları yürütüyorsunuz?

Şanlıurfa Ticaret Borsası ve TOBB işbirliği ile yürütülen Avrupa Birliği Projesi kapsamında iki adet lisanslı depo yapılmaktadır. Bunlardan biri 90 bin ton hububat kapasiteli GAPLIDAŞ (Gap Tarım Ürünleri ve Hububat Lisanslı Depo A.Ş) diğeri ise 20 bin ton pamuk kapasiteli PAMLIDAŞ'tır (Pamuk Lisanslı Depo A.Ş). Kurulan bu depolar hem Şanlıurfa Ticaret Borsamız hem de Şanlıurfa için marka olma yolunda büyük bir adımdır.

Şanlıurfa Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Kaya, “Şanlıurfa'da tarımsal üretimin yanında ülkemize ve ilimize çok ciddi katkılar sunan turizm potansiyelimiz mevcuttur” dedi. Şanlıurfa Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Kaya, sorularımızı yanıtladı.

Şanlıurfa'nın tarım, hayvancılık ve turizm potansiyelini değerlendirebilir misiniz?

Şanlıurfa tarım ve hayvancılık bakımından Türkiye'nin en önemli merkezlerinden biridir. Ekonomisinin büyük çoğunluğu tarım kaynaklıdır. Tarımda ekonominin yüzde 60'ı bitki üretimi, yüzde 40'ı ise hayvancılıkla elde edilmektedir. Özellikle Türkiye'de üretilen pamuğun yüzde 42 si Şanlıurfa'da üretilmektedir. Üretim olarak pamuk 2002 yılında 640 bin ton iken 2013 verilerine göre 940 bin tona ulaşmıştır. Yine buğday 918 bin tondan 1.2 milyon tona, dane mısır 11 bin tondan 932 bin tona ulaşmıştır. Her geçen yıl üretim artmakta ve tarımsal olarak kalkınmaktadır. Şanlıurfa, ülkede tarım ekonomisi açısından bu üretimlerden ötürü ciddi bir pay sahibidir.

Türkiye'deki toplam sulanabilen alanların yüzde 10'una tek başına sahip olan Şanlıurfa'da bu arazilerin şu an yüzde 30'u